

Alphabetum

XLII

lioꝝ Sic angelus ministrat homini propter deum sicut diues paupi. et fortis egrotanti
F Querit secundo. vix deus magis dili-
gat hominem q̄ angelū. Respondeo scđm
bonauenturā. di. xxxiiij. tercij. Q̄ deum di-
ligere magis vel minus creaturā rōnalem.
est fm duplicez effectū. Duplex ei ē effectū
scz condicōis et effectus repatiōis. Primo
effectu magis diligat. vel dilexit angelū. q̄
ipsū in melioribꝫ naturalibꝫ condidit. Se-
cundo nō effectu magis dilexit hominem.
quia redemit hominem. angelū vero nō
Si at
vlerius querit que istaz dilectionū magis
excedat. Dicendū est q̄ d excessu dilectionis
dupliciter ē loquēdum. aut ut nūc. v̄l sim-
pliciter siue fm statū pñtem. siue fm statū
finalez. Si primo mō. sic dilectio ad ange-
los magis excedit.. Si scđo mō. tunc exce-
dit dilectio ad homines. de pluribus em̄ ha-
bebit hō in futuro vñd magis gratia existat
deo q̄ angelus. tū ppter beneficium incarna-
tionis. tū ppter beneficium redemptōis. tū
propter beneficium eminēns glorificationis
in vtrōq̄ sexu. s. christo & brā virgine. quos
sup omnes angelos exaltauit.

Feria quarta post Palmaz

O mīne quis

G credidit auditui nēo. yslai. liij.
Obus. i. metha. dic q̄ ad
sapientē et ad docere volētē pñnet offia
scire. et posse causas reddete eorum que scit
Quia. i. ph̄i. 7. ij. metha. dicit. nūc em̄ vñ
quodq̄ scire arbitramur cū causas eius co-
gnoscimus. Quia autē fides xpiane religio-
nis est tam ardua sublimis & difficilis q̄ p
causas. et rōnes pfecte nequeat pbari l' ostē
di. Ideo firmiter credenda. et simplicitē co-
fitenda est. vt h̄t extra de sum. trini. ca. Fir-
miter in textu & glosa. Nullus namq̄ nimis
curiose causas & rōnes pquiringere debet fidei
quia nō omniū ratio reddi pot. ff. de legibꝫ
I. non omniū. Ido impator Justinianus
vt h̄t. C. de sum. tri. l. netto. pbibuit q̄ de
inceps nemo cuiuscūq̄ conditiōis extiterit
publice nec etiam puate de fide conrectet.
et disputer. vel in dubiū reuocet que a scis
patribꝫ iuxta aplicas expositiōes & instituta
sanctorꝫ patꝫ diffinita noscūtur. nisi fiscā

addiscendi in scolis. quia d singulis nō est
inutile dubitare fm Aristo. vel etiā causa
vincendi hereticos. Unde T̄xim⁹ in ser-
mone plurim⁹ martiz dicit. Hauerimus
itaꝝ q̄ nō sine magno discrimine de reli-
gionis veritate disputam⁹ quā tantoꝝ sangui-
ne confirmatā videm⁹. Isaias ergo in spū
cogitans altitudinē & profunditatē fidei xp̄ia
ne religionis. fragilitatēq̄ bñane capacita-
tis. de reuelatis sibi & nō ppterandis dixit
domino. Sie quis credit auditui tc
H Sed querit. vix fides xpianop sit nobis
lioꝝ & certior omnī sectaz. Id quo d tñdē
bñ notare debem⁹ fm philosopbū. ij. poli &
in principio. q̄ tria sunt que faciūt dictum
alicui⁹ credibile. q̄uis non dmostratue lo-
quatue. scz prudentia. virtus et beniuolen-
tia. Cuius ratio est scđz eū. quia ppter oppo-
sita illorū discredit alicui nō dmostra-
tive loquenti videlicz. aut ppter imprudentia
quia reputam⁹ eū ignar. aut ppter maliciā
quia q̄uis vix sciat. et nō est amicus verita-
tis & iusticie. ei n̄ creditur. aut ppter defectū
benivolentie. quia in casu licet sit prudens
et virtuosus. nō tam reputamus eū benivo-
lum q̄ velit cōsulere id q̄d nobis puenies
est. Sed quād illa tria pcurrunt in aliquo
q̄ scz eū reputamus prudentē. virtuosum
& nobis beniuolū. tūc abscz dubio credim⁹
dictis eius. q̄uis ea nō dmostrat. Sic do-
ctor n̄ xp̄s veniens in bñc mundū p suade-
re. pdicare & fidem docere. dicta sua scien-
tissime nō dmostravit. et ideo doctrina sua
non vocat scientia sed fides. Sunt tamen
dicta sua nichilomin⁹ credibilia per tres p
dictas rōnes. Cum q̄r viguit in eo pruden-
tia. cum esset sapia dei p̄tis. Lu. ij. Mirabā
tūr sup prudentia & responsis eius. Virtus
quia doctrina eius in virtutibꝫ moralibꝫ
transcendent oēm alia sectam. Nam dato q̄
aliqua secta alia p̄tineat aliquid honestatē
fides tam nostra hoc idem cōtinet & ampli⁹
et quod docuit fecit. Actiū. i. Cepit ibesius
facere & docere. et ideo Marcij viij. dicit. be-
ne omnia fecit. beniuolentia ad nos. q̄r dile-
xit nos & lauit nos a peccatis nēis in sanguine
suo. apo. i. Et ideo signāter dicit de ipso.
p̄s. Testimonia tua credibilia facta sunt ni-
mis. De honestate etiā fidei nostre dicit

Feria quarta

Albumasar libro. i. p*ri*unctum d*r*it*is*. liij.
q*uod* lex ch*ristian*o*p* veritates affimat diffic*iles* ad y*m*aginad*ū*. et sup*er* humana*n*otici*a* trans*gre*d*entes*. I*s*pe n*on*q*ue* albumasar te*scri*b*it* off*ic*is sect*as* v*bi* s*u*p*er*. sc*ed* m*u*c*u*s*u* pla*n*eta*p* et p*ri*p*ri*etates e*or*p*er*. Nam c*u*n*it* q*uod*q*ue* planete p*er* luminaria magna*, et inter eos quid*ā* sunt boni et fortunati*, ut iupiter et venus, quid*ā* malu*ni*oli et infortunati*, ut saturnus et mars, quid*ā* medi*u* . ut mercuri*u* qui est bonus c*u*n*it* bono*, malus c*u*n*it* malo*.* **T**odo inter bonos iupiter p*ec*ell*it* cum v*tri*c*is* sine fortunati*. Et* fortuna duplex*est*. Una plenaria vita que est transitoria*. et* illa*z* significat venus cui*p*ri*u*um est significare sup*er* ludos leticiam*. delectacionem*. et p*ro*p*ri*at*em* tp*alem* in p*ri*ni*u*. **A**lia ē fortuna futuri seculi que ē eterna*et* sup*er* illa*z* habet significare iupiter*. si* super platon*es* et regna religiones et sect*as*. ad futur*u* disponentes. **T**o*rt* igit*z* sex sunt planet*e* p*er* iouem quib*o* p*ri*ng*it* ip*m* con*iung*i*it*. ideo sunt sex sect*e* p*ri*ncipales in m*u*ndo quaz signific*it* est iupiter eo*q* cum divers*is* planet*is* co*i*ung*it*. Primo ergo f*m* Albu*m*asar v*bi* pri*u*. si iupiter complect*at* saturno*. significat* sect*as* hebreo*p*. quā i*s*pe vocat iudaism*u*. cuius c*ām* assignat*. quia* sic saturnus prim*u* est in ordine planet*as*. ita sect*as* hebreo*p* superior*est* et prima o*m* alia*z*. **E**t si cut saturnus n*ō* complect*it* nec p*ri*ng*it* c*u*n*it* ali*q* planet*is*. sed off*ic*is c*u*n*it* ip*o*. et hoc p*re*dictat*em* sui mot*u*s respectu alio*p*. i*s*pe em*o*es precedit*. etiam* p*ro*b*os*. vt pb*at* Aug*u*st*u*. libro xvii*. de ciui. dei. q*uod* p*ro*p*ter*e p*ec*esserunt et calde*o*p*er*. et egip*to*p*er* philosophos. Et sic om*is* planet*is* co*i*ung*it* ei*s*. saturno*. ita* off*ic*a posterior aliquo*v*estig*iu* capit*o* ea*. et* ip*a* de nulla*.* Si v*o* iupiter co*i*ung*it* c*u*n*it* marcie*et* si mars applicat*et* ei*. tunc* significat sectam calde*o*p*er* adorant*iu* igne*. de* cuius natura ē mars effect*iu*e*.* De qua sect*as* est Abraham except*is* dicente d*omi*n*o* a*d* e*um*. Gen*e*ne*xv*. Qui edur*it* te de v*ir* calde*o*p*er*. Si vero iupiter co*i*ung*at* soli significat sect*as* egip*to*p*er* solem adorant*iu*. Und*o* ille pb*utif*ar cuius filiam d*ur*it Joseph erat sacerdos elyop*eo* leos i*d* est solis*.* Si v*o* iupiter co*i*ung*it* veneti significat sect*as* saraceno*p* or magis agaren*o*p*er*. quia ab agar et y*s*maele*. quaz* se*****

post Palmaz

ctam colit machometus*. anno ab incarnatione d*omi*n*o*.cccccxvi.* Et illa sect*as* tota dicit*venientia et voluptuosa*. itant*u* q*uod* ille licet i*u*ait*z* domini*p*tra natura*. sicut* dicit Eustachius viij*. ethicorum* c*on*iect*ato*. ix*.* Et licet machometus*h*anc leg*e* reliquerit*in scriptis* in libro qui dicit*alcoranus*. tam*ē* illa sect*as* l*og*e a*n*ī christi aduent*iu* habebat*in v*is*u homin*u**. sic dicit Ovidius*qui* fuit ante x*m* p*er* in tempe*x*m** in. iii*. libro v*er*acula*. Und*o* sicut*in hac lege* a*it*. i*u* qua si l*ice*at*que*c*u*iq*ue* licere put*et* scripta*. licet* nondum sup*er* hoc lex inueniat*. et* hoc machomet*longe p*ro*ad*.cccccxvi*. annos p*re*dicau*it*.* Si v*o* iupiter coniung*it* mercurio*. significat* sect*as* xp*ian*as*.* In qua sc*ed* m*u*c*u*s*u* e*um*. occultat*em* est*. grauitas et labor*. Cuius causa est*. Nam* mercurius*inter* ceteros h*y* significat*em* sup*er* lib*ros* diuin*os* et oracula*p*rophetar*az* quo*p* testimonio hec lex c*on*firms*at* Item respectu alio*p* planet*as* habet mot*u*s tam vari*u*. et tam difficile*ad y*m*aginandum*. Et ideo merito significat illam leg*e*. que veritates affimat difficiles*ad y*m*aginandum*. et sup*er* humana*n*otici*a* ex*ist*entes c*on*inet*si* sicut lex x*m* fac*it*. et huius significator ē mercurius*p*ter bm*oi* causas et p*ec*ip*ue* in virgine ex*ist*ens cum ioue*In* v*ir*gine en*ī* hab*it* mercurius omnem dignitat*e* sc*iz* dom*ū* exaltation*iu* triplicem fac*ie* et termin*u*. et ideo hec lex nasc*it*. v*iiii* Albus*m*asar. v*libro maioris* intro*ductoris* d*ic*. q*uod* off*ic*is antiqui*in* dei*. caldei et babiloni* docuer*ūt*. q*uod* i*u* prima facie virginis ascendet v*irgo* m*u*ndissima nutritura p*ec*ez*in* terra hebreo*p*. Si vero iungatur iupiter c*u*n*it* luna erit lex v*l*ama q*uod* off*ic*is leges alias p*ec*eb*ab*it*ur*. v*iiii* dicit*q* uod erit mutation*et* corruptio fidei*ex illa lege*. et maxime p*art*e magica*et* nigromant*ia* q*uod* luna significat Hoc*q* uod luna m*u*ro*m* in zodiaco*et* se sinat*er* p*ec*utat*ur* de triplicitate*in triplicitatem* ideo n*ō* permanebit lex illa*. nec* durabit*diu* sicut dicit Albus*et* estimat*sapientibus*. q*uod* erit lex antix*m*. Sec*und*um ergo p*ro*dicta p*ot* determinari aduent*is* x*m* sub Albus*m*asar. Und*o* i*s*pe determinat*ip*er* cui*libet* sect*as**. Sect*am* machometi*p*bat non posse durare v*l*tra.ccccxxxij*. annos solares*. et sic finis isti*z* sect*as* fuisset anno d*omi*n*o*. v*iii*.cccxvij*.* Sec*undo* nota f*m* Ovidius*in. iii. li.*

Alphabetum

de vixila vel de mutatione vite. **Ouidij.** q magna et fere maxima diuincio saturni et iouis fuit anno xxiiij. **Augusti et cesaris.** que significauit prophetam esse nascim̄ p̄ virginē post annos sex a tpe isto. ita q̄ xpi nativitas fuit ip̄m fuit āno. xxx. augusti. Nec obstat q̄ q̄nq̄ legit xp̄m natū. xlī anno cesaris. sc̄d̄ q̄ dicit **Orosius de oratione mūdi lib. vii.** Nam controvērsia illa soluit computando a morte filij. et tunc christus natus est. xlī. anno. sed xlī. anpis regnū acquisiuit bellando. **I**do nō dicit p̄prie regnasse sed bellasse. **Habuit enim quinq̄ bella.** quorū vlnnum fuit apud acon. in quo deuicit cleopatrā et anthoniū. et queuit regnū suum in pace. et extūc computādo cleopatrā et **Anthoniū.** iiii. āno natū ē xp̄s. dicit enī **Ouidij metrice sic.** Una quidē talis felici tpe nuper absq̄ maris coitu de virginē cuius habet. **T**ypus vbi mercurij vis implicat. **E**nī notandū q̄ prima facies virginis nūc ascendebat. ex quo fuit illa cōiunctio. vi. āno anī xp̄i natūtatem. **Undū medius motus saturni et iouis et atq̄ sex ānos. v. dies et horas. x. et lvi. minuta.** Et petit ouidius q̄ possit viuere et videre sectam illā. **E**t describit virginē et ei⁹ laudem sic. **O** virgo felix. **O** virgo signata et stellas. **U**lt spica viret. quis det michi viuere tantū. q̄ possem laudū fore preco m̄atum. **N**ā nisi sores ibi nō eligeret te. **H**ic deus omnipotēs ut carnē sumeret ex te. **Quātum nūc ad continuatōez epistole seu lectōis beri dictū fuit qualiter xp̄i passio p̄p̄betice dñunciabat. hodie magis p̄prie d̄ passionis ignominia et turpitudine tractat̄ et fuit hoc tres sunt p̄tes lectōis.** In prima nota p̄ passionis xp̄i altitudo vītiosa. in principio. In sc̄da passionis turpitudine ignominiosa. ibi. Et nō est ei species. In tercia passionis plenitudo fructuosa ibi. Ip̄se autē vulneratus est.

Quātum ad primaz

partem dicit̄ **In diebus illis. s. qñ ysaias p̄p̄betaue dixit.** Domine deus eterne. quis credidit audiui nostre. i. quis credidit mysterio incarnatōis et marie passionis christi qđ nos sp̄sancio reuelate audiūm̄ et in-

XLII

tellexiūs. et loquimur in persona omnī p̄phetor̄ loquētiū d̄ xpi incarnatōe et passio ne. q. d. **N**egociū illō erit ita arduū. q̄ pau ci credent qđ satis mō patet. q̄ pauci fide les credentes in compatōe ad nō credētes ymo qđ magis ē flendū. pauci fideles auditi p̄p̄betaꝝ de misterio passionis tractan tium credūt. credulitate dilectiōis. p̄passio nis et op̄ationis. **Q**uare subinfert et brachi um dñi. i. eterni p̄tis filius. cui reuelatum ē q. d. paucis eius d̄tis dignitas et potestas reuelata est q̄ credat̄ credulitate p̄fecta. ip̄z q̄z brachiū alced̄z crucis patibulū. s̄c̄ virgul tu se dilatādo p̄ fidei impliūtatiōz l̄ brachi orū i cruce extensiōz. **E**t a sc̄d̄ s̄c̄ radix q̄z l̄ in tra radix sit despecta. et in terra absconsa. tñ de ea tota altitudo. et pulcritudo arboris surgit. **H**ic ex xp̄o surrexit tota pulcritudo. longitudo et latitudo sancte eccl̄e. **H**ec etiam ascendit de terra sicuti. i. synagoga iudeoz que tunc erat sine humore ḡe sicut ens tantūmodo sp̄alia et terrena. **O**ra liter est notandū. q̄ vt videmus q̄ qui ali qui d̄ vult notificare incognitū. p̄ aliqd̄ magis notum mōstrat et p̄bat. **I**n cognitione em̄ nostrā inata est via a notioribus nobis ad notiora nature. transire a sensibiliō ad intelligibilita. i. phisicoz. **Q**ue em̄ vidim̄ et audim̄ scimus. **D**e his enī quilibz testificari p̄t. vt habet̄ d̄ testibz. **C**uz cām. etiam si aliq̄s esset mutus dū tamē audiat. et scribere sciat bene testat̄. **C**. qui testame ta facere possunt. vel non. i. discretis. **I**n si gnum hui⁹ discipuli xpi dixerūt p̄ incipibz et magistrabz templi p̄bilebntibz ne loquerentur neq̄ docerent in noīe ihesu. **N**ō em̄ possimus ea que audiuim̄ et vidimus non loqui. **A**ctnū. iiiij. **A**d ap̄positū ysaias cum a teste ifallibili. sc̄z sp̄sctō audiuit misteria incarnatōis. et que dei fili⁹ in carne. et p̄ car nē op̄ati deberet. a principio vsc̄z in finem testificari potuit. et vt ea discretius capem̄ credendo. sensibili et magis noto exēplo i scriptis suis i virgulto et radice notificavit **X**p̄us enim iuxta tres statūs vite sue sc̄z in vtero virginis. extra vterz. et p̄ passionē virgulto compat̄ ppter tres p̄tes eius. fuit em̄ quali. **R**adix in vtero matris.

Feria quarta

Stipes in ligno crucis.

Fructus in virtute passionis.

De pmo Apocal. xiiij. *Ego sum radix et genus David. Nam sicut radix occultatur in terra. nec cernit aliqua pulcritudo eius donec egrediat.* **H**ic dei filius in terra benedicta. uter virginalis novem mesibo latebat absconditus. nec oculis humanis videbatur non minus tam perfectus deus et verus homo et perfectus ab ipso momento conceptionis et unionis dei et hominis. **E**t secundum magistrum iij. smay dist. iij. c. v. **M**embroz illius dñi ci corporis distinctio adeo tenuis erat et parua ut humano visui vix posset subjici. **H**ic enim puerulus tenerimus. licet fuerit in utero absconditus et paucis in virtute pulcritudine sapientia et prete tamē fuit perfectus. **P**ro queritur. si parvulus christus habuit ab instanti conceptionis omnem sapientiam et potentiam quare dicit Luce. iij. qd puer Ihesus et confortabat. et etiam qd proficiebat etate et sapientiam. **D**ico enim doctores et Nicolaum de lyra qd in corpe xp̄i fuit augmentum reale quantitatis sed in anima eius non fuit augmentum reale qd virtutis vel sapientie. qd plenitudinem omnium habuit ab instanti conceptionis. sed quantum ad ostensionem in effectu magis apparebat. secundum qd crescebat et finit qd volebat. **Q**uantum enī ad sapientiam ei dicunt quidaz. qd in xp̄o duplex erat sapientia. Una divina. et hec non potuit ageri vel diminui. cum necessario sit infinita. **U**lla humana et hec ponit duplex in christo. Una habitual et illa in xp̄o non fuit augmentata quia ab instanti conceptionis habuit plenitudinem sapientie. quanta pot ferri natura humana. **U**lla experimental. que accipit per operationem sensuum. **E**t secundum hoc dicunt aliqui qd in xp̄o fuit eiusdem nature cum alijs hominibus. **E**t id cū non sit ponendum oculos. in eo habuit operalem abstractendi species intelligentibiles a fantasmatibus. et ille species recipiebat in intellectu possibili eius. et sic perfecit talis sapientia. **H**unc ergo pauperrimum potentissimum et sapientissimum desiderabat sc̄i patres in terra apparere. dum in materno utero clauderetur absconsus. di. ysa. xlvi. **R**orate celi domini per et nubes pluāt iustū agit terrā et germinet saluatorē. i. virgo bñdicta pietate et germinet saluatorē. **E**t sequitur statim post. **V**tere tu

post Palmaz

es deus absconditus. sed ubi in terra sicuti id est virgine caritate inflamata. sine humore vitalis seminis. vel carnalitatis. sed virtute spūs sancti. tanq̄ rōre celesti fecundata et

Secundo. xpus comparet stipes quanto in ligno crucis expansis manib⁹ erigebatur

Isaie. lxx. **E**xpandi manus meas tota die ad populum incredulum. **I**lam ut dicit p̄b⁹ in libro de plantis. **D**ue sunt cause qd tam in arborib⁹ extenduntur. **U**na materialis sc̄i humor vnguinosus habundans in plāta. **S**e cunda formalis est calor solis fortiter trahens et constringens. quibus percurrentibus in ligno raritatez hñnt. hincinde ramus causat et producit. **H**ic etiā qd dei filius in arboz crucis in modū ramorū brachia expandit. **F**uic immensa pietas et misericordia filii dei se voluntarie offeretis. et p̄eis celestis nimia caritas. qd traxit filium ad hoc. et patri obediret. ephesioz. qd ppter nimiam caritatē suam qua dilexit nos deus. cū essemus mortui peccatis. convivificauit nos xp̄o. **H**ec pietas filii et caritas p̄eis pponit nobis in figura. **G**enez. xxiij. **I**n imolatōe ysaac quē pater su⁹ abraham feruenti amore dilexit. cū esset unigenitus filius eius et in senectute genitus. **D**eanonq volēs eum temptare an diligenter cū dixit ei. **L**olle filiu tuū unigenituū quē diligias ysaac. et offert illū super vnum montū quē molstrauerō tibi in olocaustū. **H**ec figura diligēter considerata mirabilē reputat et stupendam temptatōe. sed si signetū fuerit declaratum mirabiliorē inuenio reputatōem. dicit igit̄. **L**olle supple tu. non per alium sed per teipm. filiu non bouē vel alium. tuū nō alienum. nō vnum de multis. sed unigenitū. nō istum quē odis sed quē diligis ysaac. tanq̄ in senectute genitū et tibi per munere et pro miraculo datū. **J**osephus dicit qd iste puer ad fauorem et amorem iuos p̄ntes provocabat quia in omnī virtute et religione p̄ntum soliciitudinem habebat ysaac. in qd benedicōis promissio. vñ si ille occideret tota spes p̄missiōis frustraretur. **E**t vade in terrā vñscōis. qd. **N**olo qd impati cū immoles. sed paulatim filium tuū deducas. **Q**uis enim dolorez animi eius ad plenū posset narrare. vnde p̄ tres dies ipm p̄nue videntis. eisq; colloquitur cibum de ipso sumit. et in sinu suo dor-

mit. et tñ illum offerre debebat. unde dicit
Et offeres illum ibi in olocaustu. quod di-
citur totu incensum vñibil de eo remaneat
nec etiam os ad solaciu p̄tis. Super vnum
montu quē monstrauero tibi. Quod fecit
Abraham d nocte consurgēs stravit asinu
suum et p̄gauit necessaria olocausti. nemini
enim voluit indicate ne. s. retraheretur. et sic
nō pareret p̄cepto dei. Qui id factū est. ter-
cia vidit monte p̄cul. et relictis iuuenibus
quos secū duxerat cum asino. imposuit lig-
na sup ysaac accipies gladiu et ignem. ascen-
dit solūmodo cum eo. et cū sic irent. ait ysa-
ac ad patrem. Ecce ignis et ligna. ubi est vi-
ctima olocausti. O deus quō tu fuit p̄no
cordi. quādo talis puer sic dulciter ip̄m al-
loquitur. quē in primo voluit immolare.
Cui pater ait. Deus p̄uidet sibi victimā
fili mi. Et sic stravit aram et disponēs ligna
ignez adhibuit. Et km. **Yosephu** ait ad pu-
erum. o puer quē innumeris votis optauit.
suscep̄tq̄ diligētissime alui in q̄ me felicē
arbitrabar cū me viderem ad pleniorē eta-
tem puenire ut moriens mei relinquerem
successore. Quia ergo ex voluntate dei fac-
tus sus pater tuus. ex voluntate similit̄ dei te
deponā. eo q̄ ip̄e dignatur te accipe i odo-
rem suavitatis. et sicut fuit mirabilis ingress-
sus tuus in mūdum. ita et mirabilis egress.
Non enī indicauit te deus egreditie seu bel-
lo vel passione humana finire vitam tuam.
sed cū orōnib⁹ et sacrificio ad se animā tuā
reuocare. Erat ip̄e de cetero mei curā gerēs
senectutēq̄ ēgens. cuius gratia maxime te
nutriebā. bcc nunc deus de te p̄cepit. Quid
ad hoc ysaac dixit. ait **Yosephus**. q̄ libēter
fimōne patris accepit. et ait. Quia iniustu
esser ut natu fuisse si dei et patris iudicium
refutare aut nō me monstrare amboz volū-
tibus prepatum. qñ solo liceret patre id
volente. iniustu esset nō obedere. bcc dicens
accessit ad aram pariter et ad mortē. Abra-
ham igit̄ accepto gladio ut filiu immolare.
Reuocauit deus p̄ceptum p̄ angelū dicens
Ne extendas manū tuam in puer. nūc co-
gnoui q̄ timeas dñm. Non enī sivebat do-
min⁹ pueri sanguinē. sed ut sciret quomō
Abraham timeret dñm. Et vident post tergū
arietem inter vepres herentē cornib⁹ quez

assumens obtulit olocaustu p̄ filio. **V**ec hi-
storia p̄grue exponit caritatem dei patris et
pietatem eius filij. Nam p̄ **Abraham** reci-
pio deum p̄tē. et per ysaac dei filiu **I**būm
xpm. quē innata caritas nō solū temptauit
sed etiā compulit p̄ salutē humani genetis
immolari. et expansis manib⁹ in cruce mori.
Unde sup illo vbo. Misericordia et vitas
obviauerūt sibi q̄c. **D**icit berñ. Certeitate et
iusticia in terra manentib⁹. ut misere hoīem
flagellarent. pax et misericordia accesserūt ad deū
qui dedit illas et qđa pio sursum paterna
pulsantes viscera loquebāt. nunqđ ineter
num p̄ficiet deus aut non apponet q̄ com-
placitor sit adhuc. Nunquid obliuiscetur
misericordi deus. aut continebit in ira sua mis-
ericordias suas. ysaac autē significat christū
qui reuera est gaudiū magnum qđ erit om-
ni p̄plo. Hunc pater singulariter diligēt et
senectute genuit quādo i fine seculoz incar-
nati constituit. Allegat autem caritas pro-
būano genere dices. **A**braham qđ interp-
tat p̄ multaz gentiū. q. d. Tu qui es p̄
omniū gentium p̄ creatiōem succurre eis p̄
filiz tuū tibi constātem vñigenitū p̄ natu-
ram. et vade in terram visionis. i. in m̄dīm
vbi videberis p̄ fidē et offer eū in olocaustu
ut totus immolet p̄ hoīe. berñ. **T**otis mis-
chi datus ē. totis in meos v̄sus expensus ē.
Sup vñiū montū. mons ille est locus cal-
varie. in quo redemptōnis nře crucis misericordiū
est consumatū. **A**braham ergo super
ysaac lignuz posuit. quando dispositiōne dei
p̄tis crucē p̄priam bainulauit. Etiam ignem
et gladiu p̄tulit. qñ feruentissima caritate se
uerissimā mortis sententiā accepit. Altare
vero est crux in qualib⁹ brachijs expansus
est. non solū ligatus sed manib⁹ durissime
clavatus. Q̄ aut̄ dicit. ne extendas manū
tuam. innuit q̄ caro xpi crucifigi potuit. s̄
diuinitas illela et intacta p̄mansit. Per articu-
lē inter vepres herentē cornib⁹ significat
humanitas xpi inter iudeos exaspantes su-
spensa et ad modū arbōris ad duo brachia
crucis extensa. **A**bacuc. iij. cornua in māib⁹
ei⁹. Ecce quomō feruor caritatis patris. bra-
chioz ramos expādit stipitis id est filij.
Tercio xpus compat̄ fructu p̄ virtutē
passionis. Nam sicut fructus solet electare

Feria quarta

gustum corpalem. sic memoria passiois te
creare mente. **Canticorum.** iij. **Fructus illius dul**
cis gutturi meo. i. menti. **Fructus nangis li**
gni padisi gustates mortificavit. fructus ve
ro crucis mortificatos revivificavit. i. corin
thiorum. xv. **Hic** in adam omnes moriuntur
ita et in christo omnes vivificabuntur. **Referunt qui**
dam parabolice quod in civitate iherusalē erat
quidam preclarus nomen et conditio. qui in su
perbia erecti romano imperatori subiecti es
tebant qui eos vicit. et in exilio perpetuum
dānauit. aliosque ad eorum dignitates et officia
ordinauit. **Ex**ules vero inuidia moti protra
illo electos callide eos per quedam inter eos
nobiliorē ad coniunctū magnū invitabant.
In quo quinqū dulcia ferula pata et malo
veneno infecta. quemlibet gustante singula
ri infirmitate occiderunt. **Ex** quibus ipsi inui
tati. et officiis ab eis geniti mortui sunt. **Vides**
hoc imperator romanorum. quod cunctas terras per
lustravit. nouit in quadam regiōe terrā nobis
le illius virtutis. quod aqua transīes per venas
eius mortuos resuscitaret. misit filium suum
ad regionē illam longinquā. periculum illius
terre afferre. **Quae** a filio imperatoris inuen
ta et recepta. **Impator** quinqū fontes in ea
fodit. cuius riuuli tamen mortuos attigerunt.
a morte sanos et incolumes surrexerunt. **Ci**
uitas hec est celestis iherusalē quod visio pacis
interpretat. **Ibi** enim residet christus qui fecit
pacem inter deum et hominem. **Hiere.** iij. **Elo**
cabunt iherusalē soliū dei p̄clari. **In** illa ci
uitate fuerunt angeli. et marie lucifer p̄clarus
nomen. quia dicitur ferens lumen ex eius condi
tione. cum eius natura omnem aliam creaturam
excellebat. hic in superbiaz erectus. summo im
peratori restitit. volens sibi esse similis dei.
In celo ascendens sup astra exaltabo solium
meum. et siliis ero alacissimo. hunc deus vicit
et cum oib⁹ adhærentib⁹ eum ad perpetuum
exiliū condemnauit. genus humanū eligens
ut ruinā angelorum restauraret. **Juxta** dictū
yssaiæ. li. **Consolabitur** dominus syon. et consolabitur
omnes ruinā eius. **Sug** quod lucifer inuidia co
motus cum alijs quod nobilior et astutior. missus
ad primos quentes ad coniunctū et ad cibum
probabilit̄ eos incitauit. **In** quo quinqū feru
la delectationū sua gemitus p̄m ei⁹ quinqū
sensus.cepit em̄ delectationē et primū feru

post Palmaz

lū in auditu. quod ei dyabolus dixit. **Nec** quod
moriemini. h̄z eritis sic dñs. **In** visu. **Ge**
neſ. iij. vidit mīrū quod bonū esset lignū ad ve
scendū et pulchrum oculis. aspectus delectabilis
in tactu. gustu et olfactu. **Genes.** iiiij. uult de
fructu eius et comedit. deducit viro suo. **Tu**
lit. ecce tactus. comedit. ecce gustus. olfactus.
Ex his quinqū ferulis mortuū est genitū hu
num. **Particula** terre in regiōe longinquā
fuit virgo Maria. **Ista** igit̄ terra filius im
patoris accepit in utero virginis. et in ea fo
dit in cruce quinqū fontes vulnera. ps. **So**
derunt manus meas et pedes meos. **Istorū**
fontium riuī ad mortuos venerunt. et eos reu
vificaverunt. **Ecce** fructus ligni crucis.

Secunda pars lectōis in
qua tracta
tur ignominiosa turpitudō passionis. quia
mors Christi in cruce apud iudeos fuit turpis
sima. **Suxta** illud **Gap.** iij. **Morte** turpissima
probemus eū. **Nā** propter turpitudinez
non erat ei spes. **Q̄** ad debitam p̄mis
rationem membrorum. que ppter nimia disten
sionē crucis nullam elegantiam habueret. **Fle**
t̄ erat ei decor propter nimium dolorem acer
bissime passionis. **Quare** propheta dicit. **Vidi**
mus eū supple oculis mentalib⁹ p tempore
passionis. respectū et nouissimū. i. vi. issimū
vitioz propter vilissimum genitū mortis. et tan
quod vit̄ dolor et dolorib⁹ plenū. et scientem
infirmitatē et quasi absconditus vultus eius
in passionē. nō solum vultus divitatis. sed
enī humanitatis. qui tunc sputo iudeorū tege
batur et respectus a iudeis habebat. unde nec
reputauimus eum. s. esse filium dei. quia vere nō
ficte languores nō eos ipse traxit. **O** moraliter
notandum. et quanto aliquod est subtilius et no
bilius tanto grauius et molestius fert dolorē
et lesionē. sicut oculus qui est subtilis. et aquee
nature. ex pbo in de sensu et sensato si modi
cum ledat. grauat multū. et idoneo ne ledatur
natura sibi palpebras dedit. p confusione.
quia sic vagina defendit et preservat gladium
ita palpebra oculū defendit ab exteriorib⁹
scdm cōmēdatorē ubi super. **I**do qui alter
in oculo ledit. atrocem sibi infert iniuriam
Insti. de iniurias. s. nō nunquam. quia nobilis
et valius hominis membris. **Hic** etiam scdm
gradū dignitatis. vite quoque honestatem.

crescit aut minuit estimatō iniurie. ubi sup
§. si plena. Ad ppositū. cum xp̄us filius dei
et homī dignissimus et subtilissim⁹ fuerit i
natura. et hōestissim⁹ in vita. atrocissima esti
manda est eius iniuria et pñelia a iudeis il
lata. Non solū in oculis verū etiam in tota fa
cie et corpe accepta p̄ pñis nostris. Anfb.
¶ amāssime iuicis quid fecisti ut sic pa
tereris. Et subdit. Ego certe causa doloris
mi. Que verba reuera quilibet hodie ecita
tare potē cum vītate. qz plura et maiora ob
pbris sustinet mō a falso xp̄ianis spirituale
qz vñqz passus fuerit a iudeis corporaliter.

¶ Nam tria obprobria accepit a iudeis q
hodie sibi a multis xp̄ianis inferunt spñalt
Fuit enim latronib⁹ associatus in eductōe.
Cadaueribus collocatis in passiōe.

Continetur faciat̄s in crucifixione.

Dico primo q̄c De quo Isaia in hodie
na lectōe cum sceleratis reputatis est. Qñ
ad eius p̄fusionem associatus erat duob⁹
latronib⁹. vt etiam ip̄e latro et malefactor
reputaret. qui sanctus et innocēt⁹ et iust⁹ sp
fuit. Heus faciunt xp̄iani qui xp̄m sumūt
sine contritōe debita. et integra confessōe.
et pñia. quia xp̄o volunt associare pñā que
sunt latrones anie. et peiores qz homicide.
Communicat enim xp̄us bñ latronib⁹ et ho
miciis. vt eos reducat ad pñiam. pectans
vero nō p̄municat. quia pñm non fecit nec
inueniens est volus in ore eius. vt hic dicit̄
in ysaiā. Nulla v̄t ait ap̄ls ad corint. puen
tio xp̄i ad belial. nulla p̄cipatio lucis ad te
nebras. nulla cōmunicatio iusticie et iniqui
tatis. Volens ergo christū bñ et fructuose
associare. latrones pñm debet p̄ contritōz
et integrā confessōnē repellere virtutes in
ducere que xp̄m reverenter associant. et de
manu sacerdotis in cor̄ quietū ducunt.

¶ Sed pono q̄ alij̄s contritus sit de om̄i
bus peccatis integraliter. sed forte verecū
dia ductus p̄cialiter cōfiteatur obtinendo
aliquod pñm de quo tamē maxime dolet.
Si talis contritus recipiat sacramētū an
pectet mortaliter. Vide q̄ non. qz recon
ciliatus deo p̄ suscipe hoc sacramētū. sed p̄
veram contritōem hō reconciliat̄ do an̄ cō
fessionē. Nam leprosi mūdan fuerunt anqz
on̄deret se sacerdonb⁹. q̄ extūc p̄t q̄s digne

hoc sacramētū suscipe. In oppositū est Ry
chard⁹ d̄ p̄tate ligandi et soluendi. c. xi. di
cens. Si an̄ sacerdos absolutoem cūmō
sus ad cōmunionē corporis xp̄i accedat. pro
certo sibi iudicium māducat et bibit. enā si cū
iam multū pēiteat. R̄nter richard⁹ i. iiiij. su
per mḡm dist. ix. ar. ii. q. ii. q̄ conitutus nō
cōfessus p̄ intelligi dupl̄. Aut de pctō ve
niali aut mortalī. Primo mō suscipiēdo sa
cramētū nō pectat mortaliter. qz de pctō
veniali non est necessaria confessio. nisi qñ
nō habet pñm mortale. nūc em̄ cum tenea
tur semel in anno cōfiteri optet q̄ d̄ venia
libus confiteat̄. Secundo mō distinguendū
est. quia aut habet copiā cōfessoris ydonei
et temp⁹ sufficiens ad cōfiteandū. et loque
lam libertā aut nō. Primo mō dico q̄ susci
piendo hoc sacramētū pectat mortaliter qz
ad hoc q̄ homo sit dign⁹ hoc sacramētū sus
cipe. requiritur q̄ reconciliat̄ deo et absolu
tionem. Secundo mō distinguendum est.
qz aut imminet scandalū p̄fone sue. nisi cō
mūcet. aut populi. aut qz iam incepit sacru
misteriū si sacerdos est. et in quolibet illorū
trium licitū est sibi cōmunicare cū p̄posito
confitendi. Si qñ nō adest aliquis p̄dicio
rum casū. teneat̄ expectare quousqz habeat
copiam p̄fessoris. Ad argu. in contrariū vi
cendū. q̄ cum illa reconciliatōe qua homo
reconciliat̄ deo p̄ interiorē contritōem. req
ritur q̄ reconciliat̄ ecclesie si p̄t. an̄ būius sa
cramenti susceptōem. Secundo christ⁹
fuit cadaueribus collocatus. vñ Matth. xvi
7 vñet in locū qui d̄ golgatba. scđm Je
ronim⁹ est nomine syrū. et interptat̄ calvaria
id ē testa capitis carne et capillis tenuata
sicut extrahit̄ de sepulcro. quop̄ ibi eret m̄
timido. quia ibi hoies decollabant̄. Ad cō
fusionē igil̄ xp̄i cū in illo loco cadauez
cru
cifixerunt. Sed reuera vñiori loco locat̄e
quando corp⁹ xp̄i sumūt a pctōrb⁹ nō con
fessis nec cōtritis. sed inuidijs et inimicis
plenis quop̄ beu magn⁹ est numerus. Aliq
nolentes pñā dimittere l̄ pñis indulgere
vel iniuste ablata restituere. vel adulteraz p̄
adulteraz repellere. vel opa pñia et pñbilitate
linquere vñmō. Tales ne excommunicant̄
vel publicent̄. solent se alijs cōmunicādis

Feria quarta

coniungere et sine confessione et licentia confessio rem communicare. **H**i non cum per se xpm sumunt. sed cum iuda perpetuum interitum. **V**nde apls. i. ad Corin. xi. Quicunq; ma ducat hunc panez indigne. reus erit corporis et sanguinis domini. **C**um sacramentum euca risticie licet sit summe bonu. obest tamē malis. **N**uemadmodū vinu. hz sit bonu in se et san num sanis. febricitando tamē et infirmis ē nocium. **Q**uia autē sacramentum eucaristie summe est bonu. naturaliter in sumēce bonu efficit. accidentaliter autē malum. quemad modum videmus in qualitatib;. q; calidi tas naturalē calefacit. accidentaliter autem infrigidat. vnde videmus putoes et fontes estiuo temp̄ frigidari. q; ex caliditate esta tis multa sit poroz ac viscerē terre aperio. vnde ex ea educunt vapores calidi. quibus sublati viscera terre et aque q; in ipsi viscerib; sunt infrigidat. **S**imile et frigiditas naturaliter infrigidat. accidentaliter autē calefacit. vt videmus in calce. cui si aquam frigidam supinfundim⁹ forfissime calefie. **S**ic et corpus xpi in se bonu. naturaliter bonum maxim in hoc efficit. accidentaliter autē malum. **S**i esti humores corruptos vicio rum inuest. vicz supbiam. auariciā. inuidia. et hmoi. tūc multiplex malū in homine ope ratur. **N**az plerūq; homo ex indigna perce ptione corporis xpi corporaliter cīnus moritur et qñq; diuinus et graui infirmat. i. Corin. xi. idō inter eos multi infirmi et imbecilles et dormiūt multa. **G**lo. Infirmi febribus et alijs infirmitatib; et imbecilles longa in ualitudine. et dormiūt multa. id ē morte corporali moriunt ad correctōem alioz. Itē conscientia homis plus amaricat. Job. pa nis eius in viro illius vertetur in fel. q. d. **S**umpcio panis corporis christi vertetur in fel male conscientiā. Felle inter omnia sensibilia nibil amarius. sic nō mala conscientia aliqd dolorosius. **E**le illis qui plus diligunt tale fel qñ mel. i. malā conscientiā. Item homo plus inducat et obstinat sicut de iuda dicit Jobānes. Et post buccellā introiuit satanas in eum. vñ et manus cruētas misit ī dominū suum. s. xpm et filium dei. et desperatē demū misit manus nephādas in seipsum. et abiens laqueo se suspendit. **S**ic etiā vide

post Palmaz

mus illos qui sepius in criminib; p̄mūcāt grauius et durius ceteris obstinati. q; mad modum patz in quibusdā criminib; religio lis et clericis. in quoꝝ compatōe facilis pa ganos cōuerter. iudicos et saracenos. Itē grauius eternaliter damnat. Paul⁹ ad corinthios. Qui indigne manducat iudicium manducat sibi et bibit. glo. i. dānationem. **Q**uid mir. si esti Adam cū omni posteritate sua pro comedione vnius pom⁹ deus tam dute puniuit quāto magis p̄ indigna sum ptione huius cibi. **C**um ergo tam dānosū sit p̄municare indigne. monet apls volen tem digne accedere sacramētum dicens. i. cor. xi. Probet autē leisp̄ bo t̄c. probet sc̄ se ī sensu. intellēctu et affēctu. i. opatiōe et puer fatione. **D**e his p̄batōib; dicit **H**iere. vi. **P**robatore te dedi ī populo meo robustū. Nulla his p̄batōib; valior nulla melior neq; trini. neq; quadrini. neq; hierarchiaz in celis. neq; natnatāz in terris. **P**robet se inquit. vīc. si sensus exterior sit modestus et mundus. si intellectus interior sit sobrius. si affectus animi sit ordinatus. si opatio sit sine fraude et desidia. si pueratio sit lumi nosa et bōesta et nemini scandalosa et p̄bat⁹ sic de pāe illo edat et de calice bibat. et tunc ille panis supcelestis cuius nō est sp̄s pro pria. sed aliena. non decor exterior sed inte or. p̄fert oēm p̄tilitatē et suauitatē iuxta illō **S**apie. **D**anem de celo t̄c. **S**ed queri tur vīc. mali sic si se p̄bantes. et in peccatis accedentes scienter. veraciter corpus xpi su mant. **E**c vidē q; sic. Nam dominus eque effugit peccati consecratis ut manducantis sed nō se subtrahit ppter petūm celebrantis ergo nec ppter petūm manducantis. **C**ontra **S**ap. i. In maluolā animā non introibit spiritus sapientie. nō habitabit in corpore subditō petis. Si ergo corpus peccatoris est tale. ergo nō suscipit xpm. **R**espondet bonaentia. in. iii. sup magist̄ di. ix. Q; si cut tangit magē ī lēa. Aliqui voluerūt di cere q; corpus xpi vez a malis nō sumit. quia nō decet tantam malestatē et carnē tam sanctā et purā ī corpus peccatis subditū introire. **E**nī dixerunt corpus christi vez a speciebus abscedere. ex quo peccator la bijs ipm et ore polluto pangeret. **S**ed qm

Alphabetum

hoc in errorem ducit. et manifeste est p̄tra autoritates sanctorū. cōmuniter tenent doctores fideles. tanq̄ certitudinaliter verū q̄ i re media q̄ est corp̄ xp̄i ver. n̄ est differētia inter iustum & impiū. q̄ ipse dñs vtrisq; se offert nūc. sicut p̄ osnib; se obtulit in cruce sed quātum ad vltimā. scz vniōne in corpe misticō. mltū refert. quia boni inde recipiūt fructum. mali nō. ymmo potius dānum. vt dictū est prius. Et ergo concedendū est q̄ recipiūt rem sacramēti. qd̄ est corp̄ xp̄i ver. quod natū est ex virgī. qd̄ pendit i cruce. quod a mortuis resurrexit. & est in celis. sed nō corp̄ xp̄i misticū. Ad argumētū de sapia dicendū. q̄ intelligit q̄d̄ ad ef fectionē gēe gratum facientis. nō quantum ad substānā. Tercio christus faciatūs fuit cōtmelij̄s. Diere xx. Audīui p̄tmelias multoz & terrores in circuitu. Sed ve re hodie crucifix⁹ p̄spectatores. maiores cōtmelias sustinet & obprobria. q̄ ab inimicis. Ideo p̄t p̄queri de malis et factis xp̄ianis blasphemis. Si inimicus me⁹ male dix isset michi. sustinuisse vtiq; t̄c. Tu vero homo vnanimis. dux meus & notus meus qui siml̄ meuz dulces cepiebas cibos. In domo dei ambulauim⁹ cum p̄sensu. Quid nanc⁹ grauius & amari⁹. sustinere imp̄pria et iniuriari a putato amico cui maria sune ostensa signa caritatis. certe nūbil. Sic xp̄s caritatis & amicicie maxima signa ostendit christiano. pura eū vnanimē dō patr̄ fecit per amatissimā mortem. ecce prinū. Dicē omniū natōrum & p̄ncipem fecit. nec est aliq; natō que saluati possit. nisi sequat̄ fidē no stram. ecce scđm. christianū quotidianē vscq; ad pl̄summatēm seculi cibat & reficit. non carnib; thaurinis. aut capnīs. sed corpe p̄ p̄rio. & dignissimo portat nos suo sanguine ecce terciuz. Que em̄ natio q̄ b̄eat deos ap̄ pinquātes sibi. sic adest nobis dñs deus nē. De illis bonis q̄b; deberem⁹ eū sp̄ laudate. quidā maledicti ribaldi xp̄o p̄tmeliam inferunt deo & b̄isfactori suo renouādo p̄ blasphemā vulnera xp̄i & cruciatōz. Aug⁹. sup illō. Math. xxvi. blasphemavit. Nō minus peccat qui blasphemāt christū regnante in celis. q̄ qui crucifixerūt ambulantez in terris. Ad hebreos. vi. Rursum crucifigētes

XLII

in semetip̄is filiū dei. vbi dicit glo. Non q̄ crucifigant filiū dei. sed q̄ similes sunt crucifixoribus. Crucifigūt autem in semetip̄is id est q̄d̄ in ip̄is est. Hic ut igitur iudei audita blasphemia p̄ dolore sciderunt vestimenta sua. Sic christianus vt non perdat meritū passionis. debet scindere vestimenta male coniuetudinis et linguam refrenare a blasphemis.

Tercia pars in qua

notat̄ fructuosa plenitudo passionis christi. ibi. Ip̄e autem vulneratus est t̄c. Pro quo notandū. quia p̄ passionē vulneratum christi sum⁹ consecuti p̄fectam liberatō nem et omnis periculi evasione. Ideo dicitur de angustia t̄c. Et hoc per eum qui est filius dei. cuius generatō rāte eternitatis non habet finem. Ideo dicit̄ generatiōem eius quis enarrabit. quasi diceret nullus. Et ille dicitur absclusus p̄ mortem de terra viventiū qui supple est patris dei verbum. Sed quare. non ppter se quia innocens est sed propter scelus populi mei. id est genetis humani percussū eum. scz permissuē. est vox patris. Et quia ip̄i iniuste eum. s. ex iniuria percusserūt. dabit deus pater p̄r vīdicta eosdem imp̄los iudeos in manus romanoz. scz vt ipsos capiant et teneat̄ pro sepultura sua. id ē propter mortem xp̄i quē nudum & spoliatū mori fecerunt innocentē eo q̄ iniquitatē non fecerit t̄c. Namē illo non obstante. id ē christi innocentia. dominus scz pater voluit eum conterere. supple p̄ mortē et angustiam passionis & infirmitatem carnis assumpte. quia si christus. id est filius dei posuerit atinā suam. i. vitā pro peccato homis. videbit semen longeum. s. ad finem mundi. filios et filias cōgregabit. Exemplum sicut granum frumenti t̄c. Jobannis. xii. Et voluntas domini id est dei patria in manu eius id est operatōe christi dirigetur. & totaliter implebitur. pro eo q̄ tradidit se spontanee in mortē & q̄ a iudeis cum sceleratis quasi reus reputatus est & tamē peccata multoz tulit id ē sanguine suo lauit. Insuper p̄ transgressoribus id ē crucifixoribus in cruce orant dicens. Pater dimitte illis. vt non perirent. t̄c.

Feria quarta

I oraliter. Inter oia mala dom esticā pacem perturbātia nihil intolerabiliū vicino malo. ideo iudens cum h̄ christianū cōmo uē ei vicinū malū imp̄catur. quia quanto quis alteri familiariorz existit. tanto magis et facilius nocere p̄t. **H**ec h̄cū. bonus vi cinus est pars domus et familie vicini sal. quia vicinū sicut seipm defendit ab iurijs.

Quare sapiens puer. xxvij. Melior est vi cinus sc̄z bonus iuxta q̄ frater lōge. **D**ebet enim bonū vicinus vicinum nō perturbare et iniuriass si p̄t ab eo expellere. quia scđm be atum Ambro. et allegat. xxij. q. ij. Non in ferenda. Qui nō repellit iniuriā a socio suo si potest. taz est in vicio q̄ ille qui fecit. **A**d p̄positum. homo in padiso cōstitutus duos habuit vicinos. vnu malum. s. dyabolū qui sibi grauia vulnera intulit. et varijs iniurijs eum perturbauit. **A**lter vicinus deus. qui tam bonū fuit q̄ vt ip̄e hominem defenderet et iniuriante dyabolū p̄i repelleret. arma q̄ bus posset bellare h̄ aduersariuz assumpit. s. humāitatem. et vulnera p̄cōz nostrorū suis vulnerib⁹ curauit. et remedia sacramē torum efficacia dedit. **U**nde mḡ. iij. s̄niāz in principio dicit. Samaritanus enī r̄line rato appropians curatōi eius sacramentoz̄ alligamenta adbibuit. qz contra peccati ori ginalis et actualis aūme vulnera. sacramen torum remedia deus institut. Nam per vul neratiōem xp̄i nēa p̄cōz.

Vulnera penitus sanant.

Aduersa levius portant.

Interiora pleniū letificant.

De primo habet hic p̄ysiam. ltuore eius sanati sum. Refert mḡ Jacob in libro d̄ mirabilib⁹ orientaliū regionū. q̄ pellican⁹ est avis odiosa sp̄ennib⁹ q̄ exiens nidō p̄ pastu. statim sp̄ens subintrat et pullos suos q̄s repit p̄ugit et occidit. Pellican⁹ no rediēs pullos suos mortuos p̄ tridū luget. p̄cuni ens rostro pectus suū. sanguine pullos ēstūtificat. ex ēstūtione sanguis mltū debilitatis naturali affectu sibi p̄pacientes in nido tenet. ceteros no quasi d̄generes de nido ej̄ cit et expellit. **S**ic xp̄s odit sp̄entē antiquū s. dyabolū. **D**ū aut posuisset hoīem i nido padisi et abscederet. s. hoīem relinquēdo libetū. venit dyabol⁹ et hoīem occidit. q̄ reper

post Palmaz

to filius dei per tres dies luxit pullos suos quia toto tpe legis scripture. humāo gene ri condoluit. **D**oleo sup te fili mi **A**blalon scđi regū. reij. Et ideo tercia die. s. tempe legis noue. tempe passionis. rosto te per cussit. qn sine contradicōe aliqua crucifix⁹ latus suū pmisit lancea pforari. et tunc san guine suo pullos ocellos pfudit. et vulnera peccator⁹ curauit. **T**ria namq; vñers hō a dyabolo sp̄ente accepit. que efficacia vul nerum xp̄i tribus remedij possunt cutari. **P**rimū vulnerū ē originalculpa. Illo vul nere om̄s d̄scendētes ab Adam pmuni le ge pcutiunt. vt d̄r de cose. di. iiiij. c. firmissime. **C**ontra qđ est remedij aqua baptismatis. cui⁹ virtus et efficacia a latere xp̄i et vul nerib⁹ eius effluxit. **D**e qua pdixit Ezech. dicens in psoua dei. **D**abo vobis aquā mō dam et mūdabimini ab omnib⁹ inquinamē tis vestris. Et notāter dicit ab omnibus. qz non solū originales. verumē in adultis ve nialia et mortalia mundat. de conse. di. iiiij de generante. **Q**uādo est minister christi puer exterius in aquā mittit baptismatis. christus interi⁹ grām infundit. mediante qua crīmia ab aīma tolluntur. **S**ed cur remanēt penalitates. s. esuries. sitis. quia cesante causa cessare. etiam debet effectus. Respondet mḡ. iij. sent. di. iiiij. c. vltimo. **N**, hoc fieri ideo tradūt sancti doctores. quia si etiam homies p̄ baptismum a pena liberarent. ipsam putarent baptismi pmiuū nō precium eterni regni. **I**bo soluto reatu peccati. temporalis pena manet. vt illa vita studiosius querat. que erit a penis omnib⁹ aliena. **E**t vt sic fideli certandi materia et vincendi daretur occasio. qui nō vinceret si nō pugnaret. nec pugnaret si in baptismo immortalis fieret. **T**ed quomō patentes in baptismo purgati. puerū maculatum originali generat. **D**ico q̄ sicut granū pus rum ab sc̄z palea seminatū. nō minus granū paleatum generat. sic et bic. **S**ecundū vul nus est venialis culpa. quo d̄ licet nō sit leta le. est tamē nocivū. quo d̄ quilibet accipit dum instinctu sp̄ensis dyaboli cōtra consilia dei facit. scđm doctorem subtilem in. iiiij hoc vulnerē quis inficitur scđm Augusti. vt recitat in Canone distinc. xxv. s. alias

Alphabetum

XLII

Quocies alio in cibo vel i potu plus ac
cipit q̄ necessis est. vel plus loquit vel tacit
q̄ expedit. vel plus pauperē peccantem im-
portune exasperat. v̄l sanus corpe alijs ieiun-
nibus prandere voluit. aut somno de-
ditus ad ecclesiā tardius surgit. quocies
excepto filioz desiderio p̄xorem cognovit
et pluta talia. Aduertendū tamē sane q̄ bu-
tusmodi venialia possunt interdiz esse mor-
alia. si nimius sit eoz excessus. Pro quoq̄
remedio q̄tum ad eorum efficaciam ex me-
rito passionis de vulnib⁹ christi fluerūt
multa remedia. s. eucaristie digna sumptio
aque bñdicte aspectio. elemosinaz largitio
dominica oratio. generalis confessio. facer
totalis benedictio. crucis signatō. extrema
vñctio. pectoris tunisio. et quodlibet opus
deuotū. Et q̄ maxime passionis christi de-
uota recordatio. Tercium vulnus est mor-
alis culpa. quā quis incurrit. quādo scđm
statim contra dei p̄cepta facit. In cuius re-
medium ex latere christi efficacia penitē-
effluxit. sine qua adulteris in mortalib⁹ vul-
neratis. nec curari nec saluari pot. Ecce q̄n-
tum bonuz vulnera christi. p̄fudēt in reme-
dium peccator⁹ et scelerum nostror⁹. Debet
ergo homo esse deo gratias et compassionez
ad christi habere dō innocentie morte. quia
quos in scđa ecclesia ingratos repit ut pelli-
canus in die iudicij ab electis separabit. et ad
penam deuiciet eternā dicens. Itē in igne
eternum. ac. Secundo q̄ vulneratione
christi n̄a vulnera aduersitatis et tribulati-
onis leui tolerātur. dō tē vulnera xp̄i ad
memoriā reducunt. Unde greg. Si passio
christi ad memoriā reducīt. nichil ē quod
non equo anio toleratur. qz sicut medicus
expertus vulnus suū p̄ se curatū. alijs solet
egrotis ostēdere. vt spēm tribuat egrotanti
posse suum etiā curare. Hic medic⁹ aīmaz
et corpore ante oculos dominū sua p̄funda-
ponit vulnera. vt confidam⁹ enī n̄a vul-
nera aduersitatis velle remediare dicens.
Trenor. i. O vos omnes qui transitis p̄ viā
attendite et videte ac. Attendite inq̄ vos
peccatores omnia mēbra xp̄i. ppter vos vul-
nerata crudeliter. Caput q̄ spineam coronā
cor per lanceā. manus et pedes cum clavis.
totum corpus p̄rgo et flagellis. Attendite

igitur et videte ocul⁹. o xp̄iani crudelissimaz
mortem. quā innocēs christus dei filius et
virginis dilectissim⁹ passus est. In capite
pter spineam coronā. in oculis ppter laci-
mas. in facie propter alapas. in manib⁹ et
pedibus propter plagas. in brachib⁹ pro-
pter nimia extenſionez. in tibib⁹ ppter inſo-
litam ppteratōem. in rotō corpe ppter variā
pccussionez. in auditu ppter conuiciū clamorū.
in vñtu ppter contemptib⁹ derisionē
in olfactu abominabilium sputoz. in gustu
multarum amaritudinū. in corde multarū
tribulationū. Respice ergo o homo in faci-
em christi tui. Nam liberator tuus creator et
saluator pependit in cruce. Ut mynnender
gotheit. mit vertrüntē herzen. mit verser-
ter mēschheit. mit betrübē sinnē. mit kran-
cken gliedern. mit blutenden r̄undē. mit
zerspannen atmē. mit zerdenken adern. mit
russendem monde. mit heiserer stymme.
mit bleichem anlitz. mit toilicher farbe mit
zeynenden augen. mit geneigtem hoube.
Ad quēlibet veniente paternaliter suscipiē-
dum et osculanduz. Augustin⁹. Cato medi-
ci factum est medicamentū egroti. Attendi-
te igit̄ et videte vos omnes qui transitis in
tribulatiōibus et aduersitatibus per viā. si
est dolor similis. quasi diceret non. ergo su-
stinet patienter modicū propter me. quia
passus sum ppter vos m̄ta. Tercio vul-
nera christi et languis effusus nostra iterio-
ra letificat. Num enī homo devote recolat
fructum et utilitatē christi passiōis. singlari
infusione gē et devotionis anima incipit io-
cundati. et dulcissimis vocibus exultatiōis
deo gratias agere. In quo anima duota co-
patit cigno. que est anima albissima. cuius p-
rietas est scđm Ambrosiū in examerō. q̄
appropinquās sue morti. ante tres dies vo-
ces emittit dulcissimas et amenas. Cui⁹ ra-
to est scđm Albertuz sanguis cigni est dul-
cissimus et putissim⁹. et in tali puncto currit
ad cor ut eum confortet. quo confortato ad
tantam dulcedinez voces amenas emitat
laudis. Iuris ista alba. est anima sancta et de-
uota. que ante mortem tertio die in statu
gracie. ex compassionē amarissime mortis
christi corde debilitatur. ad quod confor-
tandum cōcurrat per infusam meditatiōinem.

In Cena

Sanguis Christi dulcissimus et amore seruēti effusus. q̄ considerato deuotus hō ī voces laudis et exultatōis amenissimas prumpit. **V**e igit̄ quilibet hō has laudis' voces plenius modulari possit. attendat mēorie passionis fructus. **S**cđm enī Albertū quilibet consequit̄ fructus et vñtilates deuote recolens Christi passionē. **P**rimus est tam maxima grā et pene remissio. q̄ vñilius est homini sic. considerare passionē. q̄ si p̄ integrꝫ annū sexta feria ieiunasset. **H**oc dñs q̄ si semel in hebdomada accepisset disciplinā p̄ integrꝫ annuz. vñcq ad effusionē sanguis. **T**ercius q̄ si per annū semel in hebdomada psalteriū legeret. **E**t bernard⁹ Quicunq̄ ex toto corde recordatur Christi passionē. recipit tres vñtilates. **P**rima talis purgat̄ ab omnib⁹ peccatis. **S**e cunda q̄ si non indigeat purgatōne p̄ctōp. valde p̄ay est dñs ob meritum illius hōis aliquas animas a purgatorio liberare. que alē ad magnū t̄p̄ essent purgāde. **T**ertia. quociens spiramē ex ore illius hōis egredit̄ et aetem resumit. totiens spūaliter grāz recipit. **E**cce quātas vñtilates quis p̄sequitur et interiores cōsolationes. **D**ebet igit̄ homo p̄ istud sacramētū tempus passionis se ab omnib⁹ exteriorib⁹ occupatiōibus separate. et se deuote ad verbū dei et ad alia que representat Christi passionem disponere ut hōs fructus p̄sequi mereat̄ et vitā eternā.

In cena dñi.

O M̄ dilexisset suos qui erant in mundo. in fine vñlent eos. Jobis. xiiij. **P**hilosoph⁹. viij. ethicoꝫ vult q̄ amicitia ex triplici bono causat̄. sc̄z vñli. delectabili et honesto. **S**ed amicitia tantū ex vñli vel delectabili n̄ est permanēt̄ et firma q̄ fundamentum vt sunt bona fortunē vñputa diuinie possessiones. sanitas. pulcritudo. n̄ est stabile sed transitoriū. **N**ō nec amicitia ī huiusmodi bonis est permanēt̄. nec stabil. q̄ cesante cā cessat et effectus. **S**olummodo autē amicitia h̄c ppter honestū bonū p̄m vñp. firma et permanēt̄ est. **I**deo p̄iculsum et instabile q̄stum ad amicitias et pacē dicim⁹ eē matrimoniuꝫ propter dñitas et pulcritudinē contractuꝫ. q̄ ut habeat. ff. de

domini

dona. inter. vi. et vx. l. iij. Bonitus amor pendit ex amio nō ex lucro vel libidine. **C**ū ergo amicitia Christi ad discipulos fuit de bono aūm̄ sc̄z vñtib⁹ q̄ dicunt̄ honeste. quia honestatē faciunt. idō fuit permanens et firma et pfecta. nec vñcq detelicta. qz caritas q̄ desideri p̄t nūnq̄ fuit vñb. de peni. di. t̄. s. Item sine caritate. hoc etiā attestant̄ vñba thematis. **Q**uerit cū eucaristie sacramētū sit donum maximi amoris. quare in fine et nō ante donabat̄ a salvatore. **I**nd quod r̄tiden dum multiplex assignat̄ ratio. **P**rima est consideratō sacramētōp veteris testimoniū. **C**um enī ipsa essent in figura passionis Christi et fiendop in passionē. in passionē autē debabant terminari omnia. nō ante. **I**deo in fine cessantib⁹ antiquis sacramētis alia sacramēta a christo instituti debebat. et maxime eucaristie sacramētū. in quo omnia antiqua terminātur. sicut in fine pfectissimo. **S**ecundo in fine est institutū p̄ valete. vt christus recessus pñnia corporali. semp nobiscum es̄z p̄sentia sacramentali. **T**ercio in memoriam passionis et immolatiōis Christi. que nondū erat exhibita sed instabat. **I**deo non ante. sed tunc institutū est in solatiū et in mēritā sue passionis. **Q**uarto vt opus maxime potentie et caritatis ostenderet. quando magis putaret infirmus et impotens. vt fut̄ tempe passionis. **N**ā magnum opus potestie fuit mortuos suscitare. sed maxime potestie ad quod creatura nullo mō potest attingere. sc̄z vñam substantiā in aliā trāsubstantiare. **Q**uito vt cū salvator noster vell̄ se tradere homini ad omnē consolatiōnem. qz se dederat aplis in solatium et consolatiōne corporali. se etiam voluit dare in edulium pro refectione et consolatiōne spirituali. et hoc magis conueniebat qñ recessurus erat a mō. qz tunc magis indigebam⁹ ipso. **E**t sancti apostoli magis indiguerūt tpe passionis qñ Christus ab eis auferend⁹ fuit pñitia corporali. vt eo fortiores p̄sistarent. vel si caderent. citi⁹ resurgeret̄. quare passiōne imminente ad refectionē mentis et consolatiōnē data est contra aduersitatē p̄llentem. **S**z querit. sicut cibis materialis continue sumit̄ ad sustentatiōem corporis. an etiā ille cibus aīe q̄tidie sit sumēd⁹ in signū amoris.